

ДО ЮВІЛЕЮ ПРОФЕСОРА БОРИСА ВАСИЛЬОВИЧА РАДІОНОВА

22 серпня 2017 р. виповнилося 80 років від дня народження професора Бориса Васильовича Радіонова.

Б. В. Радіонов народився у м. Єйську Краснодарському краї, РСФСР, СРСР. Після закінчення середньої школи навчався в Одеському військово-морському медичному училищі, після якого поступив на навчання до Київського медичного інституту. По закінченні інституту в 1964 р., протягом року працював судновим лікарем у Чорноморському морському пароплаванні. В 1965 р. поступив до спецординатури по фтизіохірургії у Київський НДІ туберкульозу та грудної хірургії (нині ДУ «Національний інститут фізіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського НАМНУ).

Все подальше життя Б. В. Радіонова було повністю пов'язане із цим інститутом. З перших же днів роботи він активно включився у наукову та практичну діяльність відділення торакальної хірургії і досить скоро став просуватися до кола провідних спеціалістів. Під керівництвом своїх вчителів та наставників професора М. М. Амосова та безпосереднього керівника професора Г. Г. Горовенка він опанував основи роботи торакального хірурга — хірургічні знання та навички, принципи лікування торакальних хворих у перед- та післяопераційному періоді.

З перших же років роботи в інституті проявилися і здібності ювіляра до науково-дослідної роботи. Він став приймати активну участь у очолюваних професором М. М. Петровим дослідженнях гемодинаміки малого кола кровообігу та газообміну, що лягло в основу запланованої і успішно захищеної в 1972 р. кандидатської дисертації «Значення гіпоксичних тренувань у підготовці до пневмонектомії хворих на поширений фіброзно-кавернозний туберкульоз легень». Окрім основного змісту, ця робота була цікавою ще й тим, що при її виконанні, автор, один із перших у тогочасній медицині, застосував для проведення розрахунків електронно-обчислювальну техніку.

На початку 70-х років, з ініціативи та за завданням керівника торакальної клініки професора Г. Г. Горовенка, групі співробітників під керівництвом професора Б. М. Брусиловського було доручено детально розробити питання хірургічного лікування хворих на неспецифічні запальні захворювання легень. Б. В. Радіонов став одним із найактивніших дослідників за вибраним напрямком. Він був ентузіастом застосування диметилсульфоксиду для лікування хворих із гнійно-запальними процесами в легенях — методології, яка не втратила своєї актуальності і на сьогодні. За його ініціативою була організована палата інтенсивної терапії для ведення раннього післяопераційного періоду у оперованих хворих — аналог нинішніх відділень реанімації та інтенсивної терапії. Оскільки окремого штату для палати інтенсивної терапії тоді не було, робота в ній стала додатковим обов'язком Б. В. Радіонова. Тоді ж були укладені підвалини сучасної передопераційної підготовки у хворих на хронічні гнійно-запальні процеси — інтенсивна інфузійна терапія, ендобронхіальна санація, санація локальних гнійних процесів, етапне хірургічне лікування. При порівнянні досліджень хірургічної клініки інституту з дослідженнями інших торакальних центрів того часу, існують підстави стверджувати, що ювіляр був одним із засновників сучасної хірургічної пульмонології.

Накопичені досвід та знання стали основою для захищеної у 1981 р. докторської дисертації «Ефективність та оцінка результату комплексної передопераційної підготовки і хірургічного лікування хворих на хронічні нагноювальні захворювання легень».

У 1982 р. Б. В. Радіонов, за ініціативою його керівника і наставника професора Г. Г. Горовенка, очолив відділення торакальної хірургії інституту. На цій посаді він беззмінно працював понад 26 років. Під його керівництвом було виконано 16 науково-дослідних робіт із широкого спектру проблем торакальної хірургії: хірургічного лікування хворих на туберкульоз легень, неспецифічних

нагноювальних захворювань легень і плеври, новоутворень легень, плеври і межистіння, профілактики і лікування ускладнень хірургічних операцій на легенях, плеврі, межистінні; хірургічної діагностики внутрішньогрудної патології, розробки методів застосування сучасних хірургічних технологій, в тому числі кріохірургії, відеоторакоскопії, біологічного зварювання тканин. За результатами досліджень опубліковано близько 400 наукових робіт, 10 монографій, отримано 27 патентів на винаходи та корисні моделі. У 1998 році Б. В. Радіонов став лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки, в 2005 р. — премії Академії медичних наук України в галузі клінічної медицини. У 2000 р. він був удостоєний почесного звання «Заслужений лікар України».

Протягом понад 30 років професор Б. В. Радіонов виконував значний об'єм суспільної, науково-організаційної та науково-педагогічної роботи. Ним були підготовані 2 доктори та 13 кандидатів медичних наук. Не піддається підрахунку кількість практикуючих торакальних хірургів України, з якими Б. В. Радіонов ділився знаннями та майстерністю під час їх підвищення кваліфікації у очолюваній ним клініці. Протягом багатьох років ювіляр був членом хірургічних спеціалізованих вчених рад, входив до редакційної колегії журналу

«Клінічна хірургія». Працюючи на посаді головного позаштатного спеціаліста МОЗ України, він забезпечував як організаційно-методичну підтримку роботи регіональних торакальних відділень, так і особисте виконання найбільш складних хірургічних втручань безпосередньо на місцях.

За багаторічну плідну діяльність Б. В. Радіонов заслужив повагу та авторитет як серед пацієнтів та їх близьких, так і серед колег. Борис Васильович є віце-президентом Асоціації торакальних хірургів України. Як відкрита і приязна людина, він заслужено користується щирою симпатією та любов'ю серед величезного кола людей, яким довелося з ним спілкуватися і працювати.

І сьогодні, вже перебуваючи на заслуженому відпочинку, Борис Васильович продовжує жити справами багато років очолюваного ним відділення, української торакальної спільноти, як і раніше, він перебуває у курсі професійних проблем і подій. Він видав низку мемуарів, які з цікавістю читаються, зберігають у пам'яті історію української торакальної хірургії і надихають сучасників на збереження і розвиток надбань попередників.

Щиро вітаємо Бориса Васильовича з ювілеєм, бажаємо здоров'я, щастя, реалізації поставлених цілей та творчого натхнення.

*Правління асоціації торакальних хірургів України
Національний інститут фтизіатрії і пульмонології
ім. Ф. Г. Яновського НАМН України
Редакційна колегія
«Українського пульмонологічного журналу»*